

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ

ಸ್ವಾಮಿ ವೀರೇಶಾನಂದ

ಭಕ್ತಿಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಮಹತ್ವ

‘ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಮ್ ಅನುಧ್ಯಾನಂ ಭಕ್ತಿರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ’
‘ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿನ ತುಂಬು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಅನವರತವೂ
ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಚಿಂತಿಸುವುದನ್ನೇ ಭಕ್ತಿ ಎಂದು
ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.’ — ಲಿಂಗಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಉಕ್ತಿ
ಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಗವದ್ಗೀತಾ
ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತಿಯು ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು
ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಮಾತು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ: ೧.
ಭಗವಂತನ ಮೇಲಿನ ಸ್ನೇಹ ೨. ನಿರಂತರ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನ.
ಭಾಗವತವು ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ
ಸ್ಮರಣೆ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದುದು - ಸ್ಮರಣಾದೇವ ಕೇವಲಂ.
ಇದರ ನೇರ ಅನುವಾದದಂತೆ ಪುರಂದರದಾಸರು ‘ಸ್ಮರಣೆ
ಯೊಂದೇ ಸಾಲದೆ ಗೋವಿಂದನ’ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಯ ಉಳಿದ ಎಂಟು ಸಾಧನೆಗಳು
ಸ್ಮರಣೆ ಎನ್ನುವ ಮುಖ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ಸಹಾಯಕಗಳು ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ
ತಪಸ್ವಾನಂದಜಿ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ, ಏಕಾದಶಿ ದಿನದಂದು
ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಎಲ್ಲ ಶಾಖಾಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲೂ
‘ಶ್ರೀರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ’ ನಡೆಯುವುದು ಹಲವು
ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಸಂಪ್ರ
ದಾಯ. ಈ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಇತಿಹಾಸವೇ
ಒಂದು ರೋಚಕವಾದ ಕಥೆ. ದೈವಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ನಡೆದ
ಈ ಘಟನಾವಳಿಗಳ ಎಲ್ಲ ವಿವರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ರಾಮ
ನಾಮದ ಮಹತ್ವ, ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಹಿರಿಮೆ, ಅಂಜ
ನೇಯನ ಆರಾಧನೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಸ್ತೃತ
ವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ‘ವಿವೇಕ
ಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಉತ್ತಮ
ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ, ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆಗಿರುವ ಅವರು ಈ
ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯತವಾಗಿ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆ
ಯುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿರುವ
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರಾಗಿ ಸೇವೆ
ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಭಗವತ್ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾದ ಸಾಧನೆ ಅದಾವುದು?
ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಗವತವೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತದೆ: ‘ಕಲಿ ಸಂಕೀರ್ತನಂ
ಹರೇಃ |’ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯೇ ಪ್ರಧಾನ
ಸಾಧನೆ ಎಂದು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕ
ವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಎಂದರೇನು? ಇದರ ಮಹತ್ವ
ವಿವೇಕ? ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಭಾಗವತವು ವಿಶದವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತದೆ.
ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಎಂದರೆ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಭಗ
ವಂತನನ್ನು ಹಾಡು, ಶ್ಲೋಕಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ತವನ ಮಾಡುವುದೇ
ಸಂಕೀರ್ತನೆ. ಭಗವಂತನು ಕೀರ್ತನೀಯ ಅಂದರೆ ಸ್ತೋತ್ರ
ಮಾಡಲು ಅತ್ಯಂತ ಯೋಗ್ಯನಾದ ಪುರುಷೋತ್ತಮ. ಹೀಗಾಗಿ
ಅವನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗು
ತ್ತದೆ? ತೀರ್ಥಪಾದ ಅಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರಸ್ವರೂಪಿಯಾದ
ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಭಕ್ತನು ತನ್ನ
ಹೃದಯದೊಳಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಭಕ್ತನ ಪವಿತ್ರವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.
ಹೀಗಾಗಿ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯು ಯಾವುದೇ ವೈದಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು,
ಯಾಗಯಜ್ಞಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಅಪಾರವಾದ ಆನಂದ
ಮತ್ತು ಉಲ್ಲಾಸಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಂಟುಮಾಡು
ವಂಥದ್ದು. ಹೀಗೆ ಭಾಗವತವು ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು
ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತದೆ.

ರಾಮನಾಮದ ಮಹಿಮೆ

ಸಂಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಕಾರಿಯಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ. ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರ ನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪಠಣಾನಂತರ ಉಚ್ಚರಿಸುವ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕ ಗಳು ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪೂರ್ವ ಫಲ ವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಹಾಡುವ ಅಥವಾ ಕೇಳುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಾಗಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅಶುಭವೂ ಉಂಟಾಗದು. ಅಂಥವನು ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗುತ್ತಾನೆ. ವಾಸುದೇವನನ್ನೇ ಅಶ್ರಯಿಸಿದ ಅವನು, ವಾಸುದೇವನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ವಿಶುದ್ಧನಾಗಿ ಸನಾತನವಾದ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಒಂದು ಶ್ಲೋಕವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯರ ನಡುವಿನ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಸಂಭಾಷಣೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಪಾರ್ವತಿ ಶಿವನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ: “ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮವನ್ನು ಯಾವ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದ ಉಪಾಯದಿಂದ ಪಂಡಿತರು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಇದನ್ನು ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಬಹಳ ಇಚ್ಛೆಯುಂಟಾ ಗಿದೆ.” ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವನು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ:

ಶ್ರೀರಾಮರಾಮರಾಮೇತಿ ರಮೇ ರಾಮೇ ಮನೋರಮೇ ।

ಸಹಸ್ರನಾಮ ತತ್ಪುಲ್ಕಂ ರಾಮನಾಮ ವರಾನನೇ ॥

“ಹೇ ಮನೋರಮೇ, ಸುಂದರವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವಳೇ, ಅಂಥವರು ರಾಮ, ರಾಮ, ರಾಮ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಮನಾಮವು ಭಗವಂತನ ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳಿಗೆ ಸಮವಾ ದುದು.”

ರಾಮನಾಮವು ತಾರಕ ಮಂತ್ರ ಎಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಪುರಂದರದಾಸರು ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

ರಾಮಮಂತ್ರವ ಜಪಿಸೊ ಮನುಜಾ..

ಆ ಮಂತ್ರ, ಈ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸಿ ಕೆಡಲು ಬೇಡ

ಸೋಮಶೇಖರ ತನ್ನ ಭಾಮಿನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಂತ್ರ..

ರಾಮನಾಮ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ

ಇನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ವಂಶಸ್ಥರೆಲ್ಲರೂ ರಾಮಭಕ್ತರು. ಅವರ ಕುಲದೇವತೆ ರಘುವೀರ. ಅವರ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ರಾಮನ ಹೆಸರು ಹೊತ್ತವರೇ. ಕ್ವದಿ ರಾಮ, ರಾಮಕುಮಾರ, ರಾಮೇಶ್ವರ ಇತ್ಯಾದಿ. ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣರು ರಾಮನಾಮ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡು ತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕರುಣಾಪೂರಿತವಾಗಿ ರಾಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿ ಸುವ ಹಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ನಾವು ‘ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನ

ವೇದ’ದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಅವರು ರಾಮನಾಮವನ್ನೇ ದೀಕ್ಷಾಮಂತ್ರವಾಗಿ ನೀಡಿದರು.

ಮಹಾವೀರ ಹನುಮಂತನ ಪೂಜೆ

ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಪೂಜೆ ಆರಂಭ ವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಿದ್ದರು. ದೇವೀಪೂಜೆಯು ಈ ಶಕ್ತ್ಯಾ ರಾಧನೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾವೀರ ಎಂದು ಬಂಗಾಳದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರ ಹನುಮಂತನ ಪೂಜೆ ಕೂಡ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಬಯಸಿದ ಶಕ್ತ್ಯಾ ರಾಧನೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕಾರ. ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಚಿರಂತನ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಾನುಭಾವರನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಆದರ್ಶಗಳಾಗಿ ಜನರ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಂಥವರು ಶ್ರೀರಾಮ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಮಹಾವೀರ (ಹನುಮಾನ್), ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮುಂತಾದವರು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಮಹಾವೀರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಿನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇನು?

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬೃಂದಾವನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬದಿಗಿಡಿ. ಗೀತೋಪದೇಶದ ಕಹಳೆಯನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿ..." ಹನುಮಾನ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರರು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿಯ ಆದರ್ಶವೆಂಬಂತೆ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕು. ಈ ಆದರ್ಶ ಪುರುಷರ ಪೂಜೆಯೆಂದರೆ ಶಕ್ತಿಯ ಆರಾಧನೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ಮಹಾವೀರನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಬೇಕು. ಶಕ್ತಿ ಪೂಜೆಯೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಧೈನಂದಿನ ನಡವಳಿಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಒಳಿತು ಅಡಗಿದೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಡಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ ದಾರಿಯೂ ಇಲ್ಲ."

ಹಾಗೆಯೇ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಮನದಾಳದ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಅವರು ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ತಾವು ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ: "ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪನಾದ ಮಹಾವೀರ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿಯ ಉಪಾಸನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿದ್ದಿತು" ಎಂದು.

ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಬೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮತ್ತು ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿಯ ಆರಾಧನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದೆವು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯು ಹೇಗೆ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು ಎಂಬುದು ಆತ್ಮಂತ ರೋಚಕವಾದ ಇತಿಹಾಸವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಭಗವದನುಭೂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮಹಾನುಭಾವರು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮಾನಸಿಕ ಪುತ್ರ ಎಂದೇ ಹೆಸರಾದವರು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಶುಭಾರಂಭ ಮಾಡಿದವರು ಇವರೇ. ಅದು ಹೇಗೆ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ಕಥೆ.

೧೯೦೯ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಮಹಾರಾಜರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಇದೇ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಆಶ್ರಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಚಮ್ಮಾರರು ಮತ್ತು ಇತರ ದಲಿತವರ್ಗದ

ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು

ಕೆಲವು ಭಕ್ತರು ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ ಆಶ್ರಮದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಚಿತ್ರಪಟದ ಎದುರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಅವರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಪೂಜ್ಯರು ಬಹಳ ಆನಂದಪಟ್ಟರು. ಆ ಭಕ್ತರನ್ನು ಹರಿಸಿದರು.

ಇನ್ನೊಂದು ಐತಿಹ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಶಿವನಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಬ್ಲಾಫ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಏಷಿಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ, ೧೯೦೨ರಲ್ಲಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿ. ರಾಮನಾಥ್ ಕೌಶಿಕ್ ಅವರು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಇಂಜಿನೀರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ನಿನ ಪರಮ ಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಅವರನ್ನು ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದಜಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಶಂಕರಾನಂದಜಿ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಭಕ್ತರು ಕೂಡ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಂದು ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಆ ಕುಟುಂಬದವರ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾ

ಟಕದ ನೂರಾರು ರಾಮಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಹಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಅದನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಆನಂದಪಟ್ಟರು. ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ರಾಮನಾಥ ಕೌಶಿಕ್ ಅವರ ಪ್ರತ್ಯರಾದ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಕೌಶಿಕ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ನೆನಪುಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

(ವೇದಾಂತ ಕೇಸರಿ, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೯೭ ಸಂಚಿಕೆ)

೧೯೦೯ನೆಯ ಇಸವಿ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಮಹಾರಾಜರು ಚೆನ್ನೈ ನಗರದಿಂದ ಪುರಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪಯಣಿಸಿದರು. ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಆರಂಭಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮತ್ತು ಮಂಗಳಾಚರಣಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯೇ. ಸ್ವತಃ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಡುಗಾರರಾಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ಅಂಜಿಕಾನಂದರು ರಾಗ ತಾಳಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿದರು. ಸರಳ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪ್ರಭುವಿನ ಈ ಲೀಲಾ ನಾಟಕವು, ಸರಾಗ ಭಂದಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸುಮನೋಹರ ರಾಗದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಹಾಡುವ ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ರಚನೆಗೊಂಡಿತು. ಅವರೆಲ್ಲ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ 'ಶಶಿ ನಿರ್ಕೇತನ' ಎಂಬ ಮನೆಯ ವಿಶಾಲ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನಡೆದ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಇದು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಧು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಅನಂತರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಗನ್ನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿ

೧೯೦೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಮಹಾರಾಜರು ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ಸಾದರು. ಮಠದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ರಾಗಸಂಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ರಾಮನಾಮದ ಗಾಯನ ಏರ್ಪಾಡಾಯಿತು. ಅದರ ದಿನಾಂಕ ಪ್ರಾಯಶಃ ೧೯೦೦ನೇ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ ೧೩ - ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜಯಂತಿ ಮಹೋತ್ಸವದ ಪುಣ್ಯದಿನ. ಅಂದು ಮಠದ ಅಂಗಳವು ಜನರಿಂದ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿಹೋಗಿತ್ತು. ಗಿರೀಶ್‌ಚಂದ್ರ ಘೋಷ್, ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಗುಪ್ತ (ಮಾಸ್ಟರ್ ಮಹಾಶಯ) ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಗಣ್ಯರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ಸಾಧುಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯಗಳ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ರಾಗ-ತಾಳ-ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆನಂದದ ಹೊಳೆಯೇ ಹರಿಯಿತು.

ಹಾಗೆಯೇ ೧೯೦೦, ಮಾರ್ಚ್ ೨೦ರ ಭಾನುವಾರ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ ಉತ್ಸವದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹೋತ್ಸವ ನಡೆ

ಯಿತು. ಅಂದು ಕೂಡ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಾದ 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಭಾರತ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಒಂದು ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಭಕ್ತರು ಈ ಸಂಗೀತ ಸುಧೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಪುನೀತರಾದರು. ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯು ಭಕ್ತವೃಂದವನ್ನು ಮೂಕವಿಸ್ಮಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು.

ಇದಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಣ್ಣಪುಸ್ತಕವು ಬೇಲೂರು ಮಠದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ೧೯೧೧ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಇದರ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿಯವರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ: "ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ಜನರಿಂದ ಕೇಳಿದ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯಿಂದ ನಾನು ಬಹಳ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡೆನು. ಇದು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ಈಗ ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ದೇಶದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಗಾಯನಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ."

ವಾರಾಣಸಿಯಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯನ ದರ್ಶನ

ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಅವರು ವಾರಾಣಸಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟರು. ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಸಾಧು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿ ಏಕಾದಶಿಯಂದು ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಏಕಾದಶಿಯಂದು, ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಹಠಾತ್ತನೆ ಎದ್ದುನಿಂತರು. ಇನ್ನೊಂದು ಪೀಠವನ್ನು ತರುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾಮನಾಮದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಇರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಸಂಕೀರ್ತನೆಯು ಮಗಿದ ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆ ಹೇಳಿದರು: "ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಕಥಾಶ್ರವಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ್ದನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಪೀಠವನ್ನು ತರಲು ಹೇಳಿದೆ."

೧೯೨೧ರ ಮಾರ್ಚ್ ೪ರಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ, ಸ್ವಾಮಿ ತುರಿಯಾನಂದಜಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದಜಿ ಸೇರಿ ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿ ಸಾಧುಗಳು ಮತ್ತು ಭಕ್ತರು,

ಸಂಕಟ ಮೋಚನ ಹನುಮಾನ್ ಮಂದಿರ, ವಾರಣಾಸಿ

ಗೋಸ್ವಾಮಿ ತುಳಸೀದಾಸರ ಸಾಧನಾಸ್ಥಳವಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಕಟ ಮೋಚನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇಡೀ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದಿವ್ಯಭಾವ ಆವರಿಸಿ ಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆಗ ಒಬ್ಬರು ಶ್ವೇತವರ್ಣದ ವೃದ್ಧರು ಬಂದು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡರು. ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಅವರ ಎದುರುಮುಖವಾಗಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರ ಮುಖ ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಹೇಳಿದರು, “ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಹನುಮಂತನೇ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದನು” ಎಂದು. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದದ್ದು ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿಯಂದು. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಅಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಕಟಮೋಚನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಪ್ರಚಾರ

೧೯೧೪ರ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಉಯ್ಯಾಲೋತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಇಚ್ಛೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಹನುಮಾನ್ ಗಡೀ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸಾಧುಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಅವರು ಗಾಢವಾದ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಏರಿಬಿಟ್ಟರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೂ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಆನಂದದ ಅನುಭೂತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಐದು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಅವರೇಲ್ಲ ವಾರಾಣಸಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದರು.

ಹೀಗೆ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಅವರು ತಾವು ಹೋದ ಕಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೧೬ರ ಜನವರಿ ೧೦ನೆಯ ತಾರೀಖು

ನಂದು ಪೂರ್ವ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿರುವ ಮೈಮನ್‌ಸಿಂಗ್ ಎಂಬ ಊರಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿನ ದುರ್ಗಾಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಭೆ ನಡೆಯಿತು. ಜನರು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರನ್ನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಆದೇಶವಿತ್ತರು.

ಅನುಭೂತಿಯ ಆಕರ

ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಅವರು ಭಾವಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೊಲ್ಹತ್ತದ ಉದ್ಯೋಧನ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ತಂಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಆರು ಜನರಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಭಾವಸಮಾಧಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಶರೀರ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು; ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಿಷ್ಪಂದವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ತಮ್ಮ ಆನಂದಾತಿಶಯವನ್ನು ಅವರು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಡೀ ಕೊಠಡಿಯು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿತ್ತು. ಇದು ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ವಿಶ್ವಾನಂದರ ನೆನಪುಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಅಶೇಷಾನಂದರ ಪ್ರಕಾರ ಬಲರಾಮ ಬಸುವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಮೊದಲು ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಅವರು ಸಂಕೀರ್ತನೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಆತ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೀನರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು! ಅವರಿಗೆ ಹೊರಜಗತ್ತಿನ ಪರಿವೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೪೫ ನಿಮಿಷಗಳ ಭಾವಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಹೇಳಿದರಂತೆ, “ರಾಮನಾಮವು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿತ್ತು” ಎಂದು.

ಪೂಜ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿಯವರ ಸಹೋದರ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಕೂಡ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಆದರಗಳಿಂದ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದಜಿ ಅವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ (೧೯೧೫, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೩) ಬೇಲೂರು ಮಠದ ಅತಿಥಿಗೃಹದಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ನಂತರ ಹನುಮಾನ್ ಪೂಜೆ, ಆರತಿ ಮತ್ತು ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಏರ್ಪಾಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಗಾಯನವನ್ನು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ಆಗಾಗ ಭಾವಪೂರಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪವಿತ್ರ ದೇಹವು ಅಶ್ರುಪೂರಿತವಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಹನುಮಂತನಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ

ಪ್ರೇಮಾನಂದರಿಗೆ ಕೂಡ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತವಾದ ಆನುಭಾವಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ನಾಮ ರಾಮಾಯಣದ ರಚನಕಾರರು ಯಾರು?

ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಗಳಿಸಿದ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಮಹಾನುಭಾವರು ಯಾರು? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾ ರಾಷ್ಟ್ರದಕರಾಡ್ ನಗರದ ಪಂಡಿತ ವಿರೋಬಾ ಅಣ್ಣಾ ದಪ್ಪರದಾರ್ ಅವರು ಈ ನಾಮರಾಮಾಯಣದ ರಚನಕಾರರು. ಇವರ ಜೀವಿತ ಕಾಲ ೧೮೧೩ ರಿಂದ ೧೮೭೩. ಅವರು ರಚಿಸಿದ ನಾಮ ರಾಮಾಯಣದ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿನೋಡಿದಾಗ, ಬಾಲಕಾಂಡವು ಬಹುತೇಕ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇದೆ. ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳು, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಆವೃತ್ತಿ ಗಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವಿರೋಬಾ ಅಣ್ಣಾ ಅಥವಾ ವಿರಲ ಪಂತ್ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿರುವ ಈ ಮಹಾನುಭಾವರು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ದೊಡ್ಡ ಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ತಂಜಾವೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಿರುವಾರೂರು ನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ಘನಪಂಡಿತರು ನಾಮರಾಮಾಯಣದ ರಚನಕಾರರು. ಅವರು ೧೯೧೯ರಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳಾದರು. ಈ ಮಾಹಿತಿಯು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಕೋಶದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರೊ.ಪಿ. ಸಾಂಬಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'Dictionary of South Indian Music and Musicians' ಗ್ರಂಥದ ಐದನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಮಾಹಿತಿಯೊಳಗೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದವರು ದಿವಂಗತ ಕೆ.ಆರ್. ಮೋಹನ್ ಅವರು. ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದ ಒಂದು ಲೇಖನವು 'ವಿವೇಕಪ್ರಭ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ೨೦೦೬ ಆಗಸ್ಟ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಾರ್ತಿಕ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೧೬ ಪುಟಗಳ 'ಶ್ರೀರಾಮನಾಮಾಮೃತ' ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಹೊತ್ತಗೆಯನ್ನು ಹೊರತಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ನೂರಾರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿನ ಭಜನಾಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪಠ್ಯವು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ರಾಮ

ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಉತ್ತರಕಾಂಡ ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಭಿನ್ನರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಮೊದಮೊದಲು 'ಶುದ್ಧ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಾತ್ಪರ ರಾಮ' ಎಂದು ಆರಂಭವಾಗುವ ನಾಮರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಭಯಹರ ಮಂಗಲ ದಶರಥ ರಾಮ ಎಂದು ಆರಂಭವಾಗುವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೂ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕನಕಾಂಬರ ಕಮಲಾಸನ ಎಂದು ಆರಂಭವಾಗುವ ಸ್ತುತಿ ಅಥವಾ ಸ್ತವ ಕೂಡ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು. "೧೯೨೧ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿ ಮಹಾರಾಜರು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಯಹರ ಮಂಗಲ ದಶರಥ ರಾಮ ಎಂಬ ಸ್ತೋತ್ರವು ಜೋಡಣೆಗೊಂಡು, ರಾಮನಾಮವು ಸದ್ಯ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು" ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಭಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಏಳನೆಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುವು: 'ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾಮ, ಪತಿತ ಪಾವನ ಸೀತಾರಾಮ' ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಯಾರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತಂದವರು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಹಿಂದೂ ಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತಜ್ಞರಾದ ಪಂಡಿತ ವಿಷ್ಣು ದಿಗಂಬರ ಪಲಾಸ್ಕರ್ ಅವರು. ಇದು ಯಾವಾಗ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಯಿತು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಭಗವನ್ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾದುದು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದುದು. ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರ ಮತ್ತು ಲಲಿತಾ ಸಹಸ್ರನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುವು. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಂಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಸುಮನೋಹರವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಉದಾತ್ತ ಭಕ್ತಿಭಾವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜಿಯವರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರೂ ಆ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಚಿರಋಣಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು.

ಜೈ ಶ್ರೀರಾಮ್ !

(ಆಧಾರ: 'ಶ್ರೀರಾಮನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ರೋಚಕ ಸಾಹಿತ್ಯ', ಸ್ವಾಮಿ ವಿದೇಹಾತ್ಮಾನಂದ, ವಿವೇಕಪ್ರಭ (ಏಪ್ರಿಲ್ - ಜುಲೈ ೨೦೧೩) *